

radoljiške gospodje: Apih Anton in Kolman Janez, posestnika iz Zapaš, in Zupan Matevž, posestnik iz Breznice; — na predlog centralnega odbora g. Brulec Franjo, župnik v Veliki dolini.

— (Iz seje močvirskega odbora 30. decembra u. l. Konec.) Potem poroča g. Potočnik o zadevi 2. a) predsednikovega poročila, v katerem je nasvetovano, da se to delo prepusti tistemu inženirju, ki bo o svojem času velike načrte za osušenje celega močvirja delal, in pristavlja temu le toliko, da se morajo uže pri Polhovem gradcu jezovi delati, da Gradašica in Maligraben ne bodeta zasipala Ljubljance s peskom; — o zadevi b) za odpravo Udmatskega jezua prebere mnenje inženirjev (Klemenčiča, K. Potočnika, Wagnerja in Wičelna), v katerem je enoglasno izrečeno, da tega jezua, če se popolno tako dela, kakor je v stavbeni pogodbi določeno, namreč, če se odpre zatvornica, kedar je velika voda, ni treba koj podreti, ampak še le po dovršenem drugem delu načrta izvedencev, vendar pa priporoča gosp. Potočnik in odbor temu pritrdi in sklene, da se ima po c. k. deželni vladi predložiti prošnja c. k. ministerstvu poljedelstva, naj ukaže bivšim izvedencem, da izrečejo jasno in na nedvomljiv način svoje mnenje o tem predmetu. — O zadevi 3. zastran jezovih predorov železnice priporoča gospod deželni glavar, naj se izvoli pododsek 3 odbornikov, ki naj pregleda dotična pisma, kaj ima južna železnica o tej zadevi storiti; ta predlog obvelja. — Nasvet za imenovanje začasnega kulturnega inženirja po razpisnem konkurzu se z večino 2 glasov sprejme. — Nasvèt, naj se postavijo čuvaji za varstvo naprav za dovod in odvod vode in polja, se sprejme tako, da se izvoli odsek 6 udov, ki ima natanko določiti, kakošna bo njih služba in delokrog. — Nasvèt, naj se plača priklada 40 kr. na hektar, se sprejme s to premembo, naj se plača 30 krajc. — Konečno izreče prvomestnik gospodu deželnemu glavarju za njegovo osobno delovanje pri sejah odborovih toplo zahvalo v imenu močvirskega odbora; gospod deželni glavar se isto tako s toplo besedo zahvaluje za to častno priznanje ter zagotavlja, da ga hoče zmerom podpirati. Potem se seja konča.

— (O Matičinih knjigah za leto 1880.) odgovarjamo na nekatera vprašanja to-le: Natisnena in vezana je: 1) knjiga „Vpliv vpijanljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško družino v obče“, spisal dr. M. Samec, — 2) knjiga „Oko in vid“ s podobami; spisal J. Žnidaršič, je tudi uže natisnena in vezana, — 3) knjiga „Kopitarjeva spomenica“ na 12 pólah, ki jo je vredil prof. Marn, je uže tudi tiskana, — 4) knjige: „Letopis“, ki ga je vredil dr. Jan. Bleiweis, bode obsegal 25 pól, je natisnenih uže 19 pól, in ko bode natisnen imenik Matičinih udov, katerega vredba je po likvidacijskem operatu veliko trudapolnega dela prizadjala, so dovršene vse 4 knjige, ki jih za leto 1880. dobijo društveniki, ter se jim prve dni prihodnjega meseca dpošlejo.

Iz pisarnice Matičnega odbora.

— Iz občine Dolenjevasí na Dolenjskem se nam poroča, da dva nemaniča iz Nemske vasí se hočeta ženiti z dvema ženskama, ki tudi prav nič nimate. Županstvo se po pravici na vso moč brani tem nadlogam, al se ve da kaj pomaga, če pri deželnem odboru vsled prenesrečne postave dobita ženitovansko oglasnico! Lanskó leto je dr. Bleiweis zopet v deželnem zboru predlagal načrt postave, po kateri naj se omeji svobodno ženitovanje in županstvom pravica dá, zabraniti beraške zakone, — al vsi govori poslanca Kluna, Pakiza, dr. Zarnika in dr. Bleiweisa odbili so se na skali „liberalizma“, ka-

terega so zagovarjali vitez Gariboldi, vitez Vesteneck, dr. Schrey in Karol Lukman — cvet nemških liberalcev. Naj bi ti gospodje zdaj obilne dóte ali vsaj službe dali imenovani beraški četvorici, da si more kruha služiti, potem še le bomo videli, ali so res liberalni človekoljubi, kedar njih možnjo zadeva liberalizem, — na stroške občinam je pač lahko liberalno kljuso jahati!

— („Slovenskega Pravnika“) 1. list, ki ga izdaje in vreduje dr. Alf. Moschè v Ljubljani in izhaja vsaki mesec na 2 polah, je prišel 15. dne t. m. na svetlo. Po uvodu z naslovom: „Kaj hočemo?“ so članki prvega lista ti-le: „O naših pravnih razmerah. Pridržanje samostalnega preganjanja kaznjivih dejanj v glavni obravnavi. Motenje v mirni posesti. Sokriyda pri pobjih. Forum contractus in dokaz njegov. Vknjižba servitut in realnih bremen. Meja sodnikove oblasti v oficijoznem postopanju. Ali so slovenske rzsodbe sodnijam dovoljene ali ne? Kolekovanje. Raznosti.“ — Po takem kaže obseg 1. lista mnogovrstno znanstveno gradivo.

— Ravnokar nam je iz Zagreba došla krasna knjiga z 18 slikami, ki jo je v hrvatskem jeziku v pouk vinorejcem na svitlo dal naš častiti rojak gosp. Franjo Kuralt, tajnik hrv.-slav. gospodarskega društva pod naslovom „Trsna uš ili Phylloxera vastatrix“. — Drugi pot govorimo več o tej poučni knjigi, kakoršne bi tudi v slovenskem jeziku želeli za naše vinorejce.

— Gospod J. Rozman, dosedaj katehet mestnih šol ljubljanskih, je od deželne vlade imenovan za fajmoštra pri sv. Jakobu v Ljubljani. Naslednik v ljudskih šolah mu bode menda gosp. Janez Gnjezda, do zdaj prefekt v knezoškofijski Alojznici.

— (Na srednjih šolah) bode konec prvega polletja v soboto 12. februarija.

— Zima, ki se je v pondeljek z mrazom 15 stopinj R. napovedala, je danes zopet do 3 stopinj odjenjala.

— Dr. Pestotnika, primarija tukajšnje deželne bolnišnice, so danes zjutraj mrtvega našli v njegovem stanovanji; umrl je nagle smrti za mrtudom.

— (Na korist po potresu nesrečnim Zagrebčanom) napravijo prihodnjo nedeljo, 23. dne t. m. v deželnem gledališči dramatično društvo, telovadno društvo „Sokol“ in pa čitalnični pevski zbor veliko akademijo s sledečim programom: 1. Telovadba na drogu. 2. Petje. 3. Gledališka igra. 4. Marmorni kipi: a) Ajaks in Polydoros, b) Umirajoči borilec (originala teh dveh predstav sta v Rimu), c) Plen Sabinke, kipi Giovanni da Bologna iz let 1524–1608 (Florenca), d) Merkur, kipi Giovanni da Bologna (Florenca), e) Herkul in Likas iz Benedek, f) Laokoon, grupa kipov Aleksandra in Polydorosa. Blagi namen in izborni program bosta gotovo gledališče napolnila v vseh prostorih.

— (Opomnja našim kmetovalcem.) Zadnji čas je, da se oglasi v pisarnici družbe kmetijske, kdor želi semena ruskega lanú, ki je po obilnih skušnjah pri nas, na Štajarskem in drugod potrjen, da presega naš domači lan.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev se je zopet odprla včeraj. Kakor se iz časnikov liberalne stranke razvidi, ne bode to novo zasedanje brez hudih bojov, katere nameravajo ustavoverci.

— V prvi seji včeraj je v obravnavo prišla postava zoper oderuštvo. Prvi govornik se je oglasil poslanec Greuter, ki ni zadovoljen s predlogom odsekovim; govorila sta poleg njega tudi vitez Schneid in Schöffel z veliko pohvalo.

— „Wien. Zeitg.“ objavlja, da je Nj. veličanstvo cesar imenoval za dosmrtno ude zbornice gosposke: velikega posestnika grofa Franja Coudenhove-a, tajnega svetnika barona Maksa Gagern-a, tajnega svetnika br. Helferta, profesorja Randa, benediktinskega opata Rotter-a, grofa Friderika Schönborna, velikega posestnika grofa Seilern-a, grofa Stadnickega, profesorja Szuiskega, velikega posestnika Tarnovskega, sekcijškega predstojnika Tomašek-a in mestnega predsednika v Krakovem Zyblikievič-a.

— Cesarjevič Rudolf, katerega poroka je preložena na poznejši čas, pojde začetkom prihodnjega meseca v Sirijo, Palestino in naposled v Egipt, kjer se za njegov sprejem uže delajo velike priprave. Podkraljeva palača Ras Eltin se zdaj v ta namen olepšuje, in najkrasnejša ladija khediva egiptskega „Machrusa“ po imenu, bode našega cesarjeviča naslednika vozila po sueškem kanalu. Okolo velike noči se potem baje vrne visoki poiovalec nazaj na Dunaj.

— „Wiener Allg. Zeitg.“ hoče vedeti, da državno vojno ministerstvo bode skoro oklicalo ukaz, po katerem vojaki vprihodnje ne smejo več imeti obraščene brade, ampak da si jo, kakor poprej, morajo briti dati. —

— Razglašena je nova postava o davku za zádruge (Genossenschaften). Razen mnogih olajšav smemo s hvalo omeniti, da prihodnjič pridobitne in gospodarske zádruge in založnice ostanejo proste dohodninskega davka, če njih letni čisti dohodek manj znaša kot 300 gold.; pa tudi tiste zádruge, ki donšajo čez 300 gold. čistega dohodka, so za prvih 1000 gold. obložene le s tremi desetinkami, za drugi 1000 le s petimi desetinkami, in še le za večje dohodke so davku podvržene. Ta postava veljá tudi za preteklo leto 1880.

— Vsled naredbe finančnega ministerstva od 10. oktobra 1880. leta, št. 13., drž. zak. vpeljani so bili z novim letom 1881. novi koleki (štempeljni). Samo eno- in dvakrajcarske časopisne marke ohranile so se še poprejšnje. Novi koleki razločujejo se od dosedanjih samo v tem, da nosijo na spodnjem barvanem polji letnico izdaje (1881). Dosedanji koleki odtegneni bodo razprodajanju dne 31. prosenca 1881. Kdor bode toraj stare koleke rabil, zapade nasledkom, kateri so zapreteni v pristojbinskem zakonu. Stari neporabljeni koleki zamenjavali se bodo z novimi pri davčnih uradih do 30. aprila 1881. l. Za 30. aprilom pa se poprejšnji koleki ne bodo niti zamenjavali, niti plačevali.

— Revolucijonarni „Don Quexote“ Schönerer, kakor ga „Tribüne“ imenuje, je razglasil te dni poziv za ustanovljenje posebnega narodnega društva, kateri bi imel za podlogo program, kakoršnega je prusko nemška stranka razvila v zaprtih prostorih v Sofien-Saalu na dunajskem parteitagu. Ta program ima več toček, v bistvu meri pa vse skup odločno in izrečno v Prusijo. Schönerer izrekoma zahteva, naj se Avstrija združi tesno s Prusijo. To je pač očitno veleizdajstvo! Nam naj je to v tolažilo, da so se liberalni avstrijski prekucuhi tudi kroni pokazali v pravi podobi!

Hrvatsko. Iz Zagreba. — V seji deželnega zbora 18. dne t. m. je bila naznanjena volitev 12 odbornikov

kraljevinskega odbora; izvoljeni so: Matej Mrzović, Nikola Krestić, dr. Subotić, grof Ivan Drašković, Dragotin Mihalović, grof Rudolf Erdödy, biskup Pavlešić, biskup Teofan Živković, Josip Miskatović, Ivan Vončina, Mirko Hrvat in Svetozar Kušević.

Francoska. — Tu je umrl Blanqui, rudečkar najhujše vrste, ki je prebil 40 let svojega življenja v ječi. Pogreba njegovega se je vdeležilo 20.000 ljudi, pa je bilo vse mirno.

Angleška. — Nemir na Irskem traja nadalje. Prestolni govor, s katerim je bilo odprto zborovanje parlamenta, obeta, da se bo tu kaj storilo s silo, pa tudi na postavnem potu se bodo zgodile premembe, da se vravnajo razmere med gospodarji in najemniki ter olajšalo stanje kmetov. Tudi palica pri vojaštvu in mornarstvu se bo odpravila. Še le zdaj! — V Afriki imajo Angleži še zmiraj vojsko z Boerci. — V Lancastru so se uprli delavci v premognih jamah in 5000 jih neče dalje delati, dokler se jim plača ne zviša. Med delavci, ki še delajo, in med onimi, ki se puntajo, prišlo je do velikega tepeža, pri katerem je bilo tudi več policistov ranjenih.

Laška. — Z Rima poroča „Diritto“ o turških zadevah, da se Turčija noče podvreči razsodbi evropskih vlad in je njihovim poverjenikom rekla, da zato ne, ker je Turčija samostojna, neodvisna, ker so razmere nekaterih njenih dežel in prebivalcev temu nasprotne. Kaj bo zdaj, se še ne vé.

Turčija. — „Agence Russe“ potrjuje to, da so vse velevlasti na zahtevanje Francoske v Carigradu in Atenah skupno stavile predlog o razsodbi homatij. Turška vlada pa je zavrgla tak predlog, pač pa želi, da bi se v tej zadevi obravnavalo v Carigradu. Iz tega se vidi, da hoče turška vlada vprašanje grško zavleči, kakor je svoj čas zaylekla ulčinjsko zadevo. Francoska misli, da berlinske pogodbe ne veljajo več, „Ag. Russe“ pa opomni, da je Turčija takrat, ko so se jej naznanili berlinski sklepi, ravno takih misli bila, a da so takrat vse evropske vlade, toraj tudi francoska, ustavile se temu. Toraj bo zopet treba krepko stopiti na noge vsem, predno bo rešeno grško vprašanje.

Rusija. — Kaže se, da bodo prišli za katoličane v Rusiji boljši dnevi, ruska vlada je imenovala uže svojega zastopnika pri papežu. Tudi to je dobro znamenje, da je car kardinalu Jacobini-ju podelil veliki križ Aleksandrovega reda z dijamanti. Govori se celo o tem, da se bo med Rimom in Rusijo skoro sklenila posebna verska pogodba (konkordat).

Popravek. V zadnjem listu „Novic“ na strani 15. v članku „Deželne dobrodnele naprave v Ljubljani“ v 2. vrsti namesto „v norišnici“ beri „v bolnišnici,“ — v 3. vrsti pa namesto „v blaznišnici“ beri „v blaznici.“

Žitna cena

v Ljubljani 19. januarija 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 59 kr. — banaška 10 gold. 75 kr. — turšice 6 gold. 40 kr. — soršice 8 gold. 50 kr. — rži 6 gold. 66 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 5 gold. 36 kr. — ovsa 3 gold. 5 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.